یادداشت

«آزادگان» و روایت ایستادگی ملتی که تسلیم نشد

علی‌حسن حیدری

کارشناس سیاسی

بیست‌وششم مرداد، فقط سالروز بازگشت گروهی از رزمندگان به میهن نیست؛ یادآور بازگشت مردانی است که سال‌ها در اسارت بودند، اما اجازه ندادند اسارت، اراده و هویت آنان را به بند بکشد. این روز فرصتی است برای بازخوانی یکی از مهم‌ترین جلوه‌های دفاع مقدس، جلوه‌ای کـــه در آن، معنای آزادی نه در گشودن درهای اردوگاه، بلکه در حفظ ایمان، عـــزت و وفاداری به وطن معنا پیدا کرد. آزادگان سال‌ها از خانه دور بودند، اما از آرمان خود جدا نشدند، جسمشان در اختیار دشمن بود، اما باور و هویتشان همچنان در اختیار خودشان باقی ماند.

اهمیت آزادگان را باید از همین زاویه فهمید. جنگ فقط در خط مقدم و با سلاح تعیین نمی‌شد. دشمن می‌خواست اراده مدافعان ایران را بشکند و اسارت یکی از ابزارهای آن بود. اما آزادگان با تحمل سال‌های دشوار اسارت نشان دادند که شکست انســـان از جایی آغاز می‌شود که خودش تسلیم شود، نه از جایی که دست و پایش بسته شود. آنان در شرایطی که دوری از خانواده و فشار روحی و جسمی دشوار بود، هویت خود را حفظ کردند.

به تعبیر رهبر شهید، «کشوری که بخواهد آزاد و مستقل و بدون وابستگی به قدرت‌های ظالم زندگی کند، به ایستادگی نیاز دارد و در لحظه‌های حساس، این بهترین و فداکارترین فرزندان ملت هستند که بار این ایستادگی را بر دوش می‌کشند». ایشان آزادگان را در کنار شهدا، جانبازان و دیگر ایثارگران، بخشی از قدرت حقیقی کشور معرفی می‌کنند؛ زیرا این افراد در سخت‌ترین روزها از استقلال، هویت و آبروی ملی دفاع کردند. این نگاه، جایگاه آزادگان را از یک خاطره تاریخی فراتر می‌برد. آزادگان فقط کسانی نیستند که از اردوگاه دشمن بازگشتند؛ آنان بخشی از سرمایه‌ای هستند که به یک ملت امکان می‌دهد در برابر فشارها بایستد و تصمیم و سرنوشت خود را به دیگری واگذار نکند.

به تعبیر امام راحل، قدرت ملت ایران در اتکای آن به ایمان و اراده خود بود. آزادگان یکی از روشن‌ترین جلوه‌های همین اراده هستند. آنان در میدان جنگ اسیر شدند، اما در میدان اراده شکست نخوردند. دشمن توانست آنان را از خانه دور کند، اما نتوانست آنان را از وطن، ایمان و هویتشان جدا کند. همین حقیقت است که عنوان «آزاده» را به مفهومی فراتر از یک عنوان برای رزمندگان اسیر تبدیل می‌کند.

در کنار آزادگان، خانواده‌های آنان نیز ســـال‌های ســـختی را پشت سر گذاشتند. سال‌هایی که برای یک مادر، همسر یا فرزند با انتظار و بی‌خبری معنا می‌شد. بازگشت آزادگان، فقط بازگشـــت چند هزار رزمنده نبود؛ بازگشـــت امید به خانه‌هایی بود که سال‌ها چشـــم‌انتظار مانده بودند. از همین رو، ۲۶ مرداد را باید روز تجلیل از خانواده‌هایی نیز دانســـت که در سکوت، بخشی از هزینه دفاع از کشور را پرداختند. گاهی سهم یک خانواده از جنگ، حضور در خط مقدم نیست؛ سال‌ها چشم دوختن به راهی است که شاید عزیزش از آن بازگردد. اما چرا این خاطره پس از گذشت سال‌ها همچنان اهمیت دارد؟ زیرا مسئله‌ای که آزادگان برای آن ایستادند، یعنی استقلال و عزت ملی، هنوز برای کشور مسئله‌ای زنده است. شکل تهدیدها تغییر کرده است. امروز فشار علیه ایران عزیز فقط با جنگ نظامی صورت نمی‌گیرد. تحریم اقتصادی، فشار سیاسی، جنگ رسانه‌ای و عملیات روانی نیز، اعتماد و اراده ملت را هدف قرار داده است. در چنین شرایطی، همان چیزی که آزادگان در سخت‌ترین روزها از آن پاسداری کردند، همچنان اهمیت دارد: توان ایستادن، حفظ هویت و نپذیرفتن تحقیر.

از این منظر، سخن رهبر شهید انقلاب درباره «قدرت حقیقی کشور» پیام روشـــنی برای امروز دارد. قدرت ملی فقط در تجهیزات، منابع و امکانات خلاصه نمی‌شود. کشوری قدرتمند است که در روزهای دشوار، انسان‌هایی داشته باشد که منافع ملی را بر منفعت شخصی مقدم بدانند و حاضر باشند برای حفظ آن هزینه بدهند. آزادگان نمونه‌ای روشن از چنین سرمایه‌ای هستند. آنان نشان دادند که در لحظه خطر، سرنوشت ملت را کسانی تغییر می‌دهند که حاضرند از آسایش خود بگذرند.

بنابراین، بزرگداشت آزادگان نباید به مراسمی سالانه و چند تصویر آرشیوی محدود شود. مسئولیت امروز، حفظ فرهنگ و منطق ایثار است. نسل جدید باید بداند استقلال ایران امری بدیهی و بدون هزینه نبوده است. پشت این استقلال، جوانانی ایستاده‌اند که برخی شهید شدند، برخی جانباز شدند و برخی سال‌های جوانی خود را در اســـارت گذراندند. اگر این حقیقت از حافظه نسل جدید حذف شود، نه تنها بخشی از تاریخ را از دست داده‌ایم، بلکه بخشی از منطق قدرت ملی خود را نیز فراموش کرده‌ایم.

بیست‌وششم مرداد، در حقیقت روز یادآوری یک انتخاب است؛ انتخاب میان تسلیم و ایستادگی. آزادگان این انتخاب را در سخت‌ترین شرایط انجام دادند و هزینه آن را پرداختند. آنان به ما آموختند که آزادی فقط رهایی از بند نیست؛ آزادگی یعنی انسان در سخت‌ترین شرایط، اختیار باور و عزت خود را به دیگری واگذار نکند. آزادگان از اسارت بازگشتند، اما مهم‌تر از بازگشت آنان، پیامی بود که با خود آوردند: می‌توان جسم را به بند کشید، اما اگر اراده آزاد بماند، رویای دشمن تحقق نخواهد یافت. امروز نیز اگر ایران بخواهد مستقل، سرافراز و صاحب‌اختیار بماند، به سرمایه «ایمان، فداکاری، مسئولیت‌پذیری و ایســـتادگی» نیاز دارد. آزادگان رفتند تا وطن آزاد بماند و بازگشتند تا به ما یادآوری کنند که آزادی یک ملت، بدون ایثار و مقاومت ملت و مسئولان پایدار نخواهد ماند. در شرایط نبرد سرنوشت‌ساز امروز با استکبار نیز باید مسیر آزادگی و ایثار را انتخاب کرد، زیرا استقلال و عزت ملی در بزنگاه‌های تاریخی، جز با هزینه دادن و ایستادگی حفظ نمی‌شود.

خبر آخر

با اشاره به نقش تخریبی دیپلمات‌های فرانسوی در ایران:

فرانسه عملیات میدانی را جایگزین فشار سیاسی کرده است

عضو گروه دوستـــی پارلمانی ایران و فرانســـه با اشاره به نقش دیپلمات‌های فرانســـوی در پرونده‌های نفوذ و مداخله خارجی گفت: آنچه در این پرونده آشکار شده، فراتر از یک اقدام فردی یا خطای دیپلماتیک است و اسناد موجود از طراحی سازمان‌یافته برای نفوذ در مسائل امنیتی و سیاسی ایران حکایت دارد؛ اقدامی که به گفته وی، نشان‌دهنده تغییر رویکرد پاریس از فشار سیاسی و تحریم به جاسوسی عملیاتی و شبکه‌سازی در داخل کشور است.

فرامرز شاهسواری، عضو گروه دوستی پارلمانی ایران و فرانسه، در گفت‌وگو با خانه ملت، با اشاره به روند روابط تهران و پاریس اظهار کرد: فرانسه طی سال‌های گذشته عمدتاً در قالب تروئیکای اروپایی و با استفاده از فشارهای سیاســـی، تحریم‌های اقتصادی و مواضع متناقض در پرونده هسته‌ای، به دنبال تضعیف جمهوری اســـلامی بوده اســـت، اما بر اساس شواهد و افشاگری‌های اخیر، پاریس اکنون وارد مرحله خطرناک‌تری شده است.

فرانسه «عملیات میدانی» را جایگزین «فشار سیاسی» کرده و می‌کوشد از مصونیت‌های دیپلماتیک برای پیشـــبرد اهداف جاسوسی و ارتباط پنهانی با جریان‌های معاند و ضدانقلاب اســـتفاده کند و از این طریق زمینه ایجاد آشوب را فراهم سازد. این نماینده مجلس درباره تلاش‌های رسانه‌ای فرانسه برای تبرئه خود گفت: در برابر اسناد مستند، جنجال‌های رسانه‌ای پاریس نمی‌تواند تخلفات محرز این کشور را پنهان کند.

به گفته شاهسواری، وجود امضای سفیر سابق فرانسه در قراردادهای مرتبط با این اقدامات، نشان می‌دهد موضوع یک خطای فردی نبوده و با طراحی سازمان‌یافته مقامات دیپلماتیک فرانسه برای نفوذ در مسائل امنیتی و سیاسی ایران مواجه هستیم.

گفت‌وگو

آینده تقویم جنگ و تنگه در گفت‌وگوی «جوان» با سردار جوانی، معاون سیاسی سپاه

تسلیم امریکا به تفاهم‌نامه شرط تنگه است

امریکا به تفاهم‌نامه بازگردد تا تنگه با ترتیبات ایرانی باز شود

زمانی که تفاهم‌نامه موســـوم بـــه «تفاهم‌نامه اسلام‌آباد» میان رئیســـان‌جمهور ایران و امریکا امضا شد، بســـیاری آن را «تفاهم‌نامه‌ای که اجرا نخواهد شـــد» نامیدند. این عده اتفاقاً دو گروه بســـیار مجزا بودند! یک عده می‌گفتند «امریکا هرگز به هیـــچ تفاهم و توافق و عهـــدی پایبند نیســـت، فلذا نباید به تفاهم امید بســـت»، ولی گروه دیگری نیز به این تفاهم امید نداشتند زیرا می‌گفتند «این تفاهم زیادی خوب اســـت! و هر ۱۵ بند آن به نفع ایران اســـت. پس معلوم است که امریکا در امضای آن ریگـــی به کفش دارد و نقشه‌ای در سر دارد». از همان روز اول امریکا یکی یکی بندها را نقض و بعد رسماً ترامپ اعلام کرد که از تفاهم خارج شده است.

ایران اکنون گویا درس تـــازه‌ای برای ترامپ دارد: می‌خواهی تنگه (با ترتیبات ایرانی) باز شـــود، به همان تفاهمی بازگرد که امضای ظاهری کردی! اگر آن تفاهمی را که بیشتر ناظران «تفاهمی یک‌طرفه به نفع ایران» می‌دانستند با نیتی شوم که به وقتش از آن خارج شوی، امضا کردی، حالا باید دقیقاً به همان تفاهم بازگردی. در غیـــر این صورت، تنگه هرمز «با ترتیبات ایرانی بسته می‌ماند»، نه اینکه «با ترتیبات ایرانی باز شود»!

این نکته‌ای است که ســـردار یدالله جوانی، معاون سیاسی ســـپاه، به «جوان» می‌گوید: «جمهوری اسلامی بارها اعلام کرده زمانی تنگه هرمز باز خواهد شد که ترتیبات ایرانی بر تنگه حاکم شود و این در متن تفاهم‌نامه مربوط به پایان جنگ هم تصریح شـــده و امریکایی‌ها هم این را پذیرفتند. گرچه در تلاش هســـتند با تغییر معادله جنگ، خودشان را در موضعی قرار بدهند که بتواننـــد تحمیل اراده کنند، ولی قطعاً موفق نخواهند بود. این تغییرات چه محاصره دریایی باشـــد، چه حرکت ناوها برای بازگشـــایی تنگه، چه کار مشترکی که با عمانی‌ها انجام دادند یعنی بازکردن یـــک آبراهه جنوبی، با مقابله و ایستادگی ایران روبه‌رو شد و از این پس نیز جمهوری اسلامی قاطعانه خواهد ایستاد و به هیچ عنوان اجازه نخواهد داد خارج از اراده ایران و ترتیبات ایرانی، ترددی در این منطقه انجام بگیرد.»

این سخنان گواهی بر تأیید و پافشاری بر مسیری است که نظام از طریق تیم مذاکرات پس از چهل روز جنگ دنبال کرد و اکنون نیز سیاست بر همان ایســـتادگی و تعیین حقوق کشـــور با وادارکردن دشمن به انجام تعهدات تفاهم‌نامه است.

سردار جوانی می‌گوید: «امریکایی‌ها باید بدانند تا زمانی که به تعهدات خودشان عمل نکنند و جنگ پایان پیدانکند، همچنان تنگه بسته خواهد بود. این سیاست ثابت نظام جمهوری اسلامی ایران است که کشـــورهای فرامنطقه‌ای باید به مداخله‌های خودشـــان و حضور مداخله‌گرایانه خودشان در منطقه پایان بدهند.»

در عین حال، رویترز به نقل از یک مقام ارشد ایرانی نوشت: تهران تصمیم گرفته است سیاست خود را از حالت دفاعی کاملاً به حالت تهاجمی تغییر دهد. اتکا به واسطه‌ها برای رسیدن به یک توافق دائمی، یک رویکرد واقع‌بینانه نیست. تهران ضرب‌الاجلی به مدت چند هفته تعیین کرده اســـت تا امریکا به توافق‌نامه همـــکاری عمل کند. ایـــن مقام ایرانی گفته است: امریکا و کشورهای منطقه با واسطه‌ها، از جدول زمانی که ایران تعیین کرده است، مطلع خواهند شد. ما منتظر نخواهیم ماند که امریکا به تحریم‌های دریایی خود به طور نامحدود ادامه دهد.

سردار یدالله جوانی، معاون سیاسی سپاه، با اشاره به اهدافی که دشمن صهیونی ـ امریکایی در جنگ تحمیلی سوم علیه جمهوری اسلامی دنبال می‌کرد، تصریح کرد: امریکایی‌ها اهداف مشخصی را دنبال می‌کردند که به‌صورت رسمی نیز اعلام و تکرار شده بود؛ اهدافی که عبارت بـــود از براندازی جمهوری اسلامی، تجزیه ایران و تسلط بر منابع و ذخایر ملت ایران. در واقع، همان عبارتی که امام شهید ما به کار بردند، ترامپ به دنبال بلعیـــدن ایران بود؛ اما مقام معظم رهبری، در همان ایام خطاب به ترامپ تصریح کردند: تو هم نخواهی توانست چنین کاری را بکنی.

معاون سیاسی سپاه با اشـــاره به روند جنگ و نتایج آن اضافه کرد: ایـــن جنگ اتفاق افتـــاد و برخلاف برنامه‌ریزی‌ها و طراحی‌هایی که امریکایی‌ها داشتند، یک شگفتانه پدید آمد؛ به این معنا که نه‌تنها جمهوری اسلامی دچار فروپاشی نشد، بلکه مؤلفه‌های قدرت جمهوری اســـلامی تقویت و بر آن افزوده شد. یکی از مهم‌ترین این مؤلفه‌ها، مســـئله تنگه هرمز و قرار گرفتن این تنگه در کنترل نیروهای مسلح جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران بود. امروز در کشور ما میان همه مسئولان، دولتمردان، نیروهای مسلح و مردم یک اجماع وجود دارد. مقام معظـــم رهبری نیز در پیام دهم اردیبهشت‌ماه خود به مناسبت روز خلیج فارس اعلام فرمودند که خلیـــج فارس و تنگه هرمز یک موهبت و نعمت الهی است و باید شکر عملی این نعمت را به‌جا آورد. شکر عملی این نعمت نیز به معنای اعمال ترتیبات ایرانی بر تنگه هرمز است.

جوانی گفـــت: در واقع، با توجه به طول ســـواحل، پیشـــینه و مباحث تاریخـــی، حکمرانی بر خلیج فارس و تنگـــه هرمز باید حکمرانی ایرانی باشـــد. گرچه متأسفانه برای چندین دهه، به دلایل نفوذ بیگانگان و اجانب در این منطقه، ما از برخورداری از مزیت راهبردی این نعمت الهی، خصوصاً تنگه هرمز، محروم بودیم، جنگ تحمیلی سوم موجب شـــد شـــرایطی پدید بیاید که نیروهای مسلح ما با دفـــاع مقتدرانه، وارد کـــردن ضربه‌های کوبنده به امریکایی‌ها و به کنتـــرل درآوردن تنگه هرمز، موقعیت جمهوری اســـلامی را از نظر ژئوپلیتیکی و بهره‌مندی از مزیت‌های راهبردی منطقه، به‌ویژه تنگه هرمز، تقویت کنند.

شرایط تنگه هرمز به قبل باز نمی‌گردد

معاون سیاسی سپاه با اشاره به تلاش امریکا برای تغییر این شرایط گفت: امریکایی‌ها تلاش زیادی انجام می‌دهند تا تنگه هرمز را به شـــرایط ماقبل جنگ برگرداننـــد؛ اما هم در داخل کشـــور ما این اتفاق نظر وجود دارد که ایران پـــای دفاع و حفظ تنگه هرمز می‌ایستد و به هیچ عنوان اجازه نمی‌دهد شرایط به عقب بازگردد و امریکایی‌ها مانند گذشته آزادی تردد در این منطقه داشـــته باشند و هم در جهان این اتفاق نظر وجود دارد که امریکایی‌ها به هیچ عنوان از طریق نظامی قادر به بازگشایی تنگه هرمز و بازگرداندن شـــرایط ماقبل جنگ نیستند. حتی در داخل خود امریکا نیز اســـتادان دانشگاه، سناتورها و بعضاً نظامی‌ها و افرادی که سابقه فعالیت نظامی دارند، با صراحت اعلام می‌کنند که ترامپ تحت هیچ شرایطی قادر نیست با استفاده از زور و اقدام نظامی، معادله جنگ را تغییر دهد، شرایط را عوض کند و تنگه هرمز را به وضعیت ماقبل جنگ بازگرداند. در این شرایط، همه اتفاق نظر دارند که باید از طریق مذاکره و گفت‌وگـــو و با دادن امتیاز به ایران، شرایط عادی شود و ترددها به شکل روان انجام بگیرد. جمهوری اسلامی نیز بارها اعلام کرده است که تنگه هرمز زمانی باز خواهد شد که ترتیبات ایرانی بر تنگه هرمز حاکم باشد. این موضوع در متن تفاهم‌نامه مربوط به پایان جنگ نیز تصریح شده و امریکایی‌ها آن را پذیرفته‌اند.

ســـردار جوانی تأکید کرد کـــه امریکایی‌ها تلاش می‌کنند بـــا تغییر معادله جنگ، خودشـــان را در موقعیتی قرار دهند که بتوانند اراده خود را تحمیل کنند، اما قطعاً موفق نخواهند شد. آنها مجموعه‌ای از اقدامات را نیز انجام داده‌انـــد؛ از جمله محاصره دریایی، حرکت ناوها برای بازگشایی تنگه هرمز و همکاری با عمانی‌ها برای باز کردن یک آبراه جنوبی و یک کریدور در جنوب، با هـــدف محروم کردن جمهوری اسلامی از این وضعیت. وی تصریح کرد: جمهوری اسلامی اما قاطعانه ایستاد و اعلام کرده اســـت که به هیچ عنوان اجازه نخواهد داد خارج از اراده جمهوری اسلامی و ترتیبات جمهوری اسلامی، ترددی در این منطقه انجام بگیرد.

معاون سیاسی سپاه با اشـــاره به همکاری ایران و عمان برای تعریف یک آبراه مشترک در تنگه هرمز گفت: در نهایت، بر اساس کار مشترک میان ایران و عمان، آبراهی در تنگه هرمز به‌صورت مشترک برای ورود و خروج کشتی‌ها در حال تعریف است که البته در اینجا دو نکته مهم قابل توجه است.

جوانی در تشریح نکته نخست اظهار کرد: مسئولان ما چه فرماندهان نظامـــی، در پیام‌ها و بیانیه‌های منتشرشده از سوی نیروهای مسلح و چه مسئولان دستگاه سیاست خارجی، با صراحت گفته‌اند آنچه میان ایـــران و عمان برای آبراه مشـــترک در حال پیگیری است، حتی در صورت نهایی شدن، مربوط به بعد از پایان قطعی جنگ خواهد بود. امریکایی‌ها باید به این نکته توجه داشته باشند تا زمانی که به تعهدات خود عمل نکنند و جنگ پایان پیدا نکند، همچنان تنگه هرمز بسته خواهد بود. این موضوع را مسئولان ما بارها اعلام کرده‌اند و هرگونه تردد نیز باید بر اساس نظامات ایرانی باشد.

معاون سیاسی سپاه در تشریح نکته دوم گفت: آنچه میان ایران و عمان به‌عنوان دو کشور ساحلی تنگه هرمز در حال انجام اســـت، می‌تواند مدل و الگوی خوبی برای امنیت جمعـــی در منطقه و ترتیبات امنیتی در خلیج فارس، دریای عمان، تنگه هرمز و میان کشورهایی باشد که در این منطقه ساحل دارند و همسایه جنوبی ایران محسوب می‌شوند.

بیگانگان باید منطقه را ترک کنند

جوانی با اشاره به سیاست جمهوری اسلامی ایران درباره امنیـــت منطقه یادآوری کـــرد: جمهوری اسلامی پس از پیروزی انقلاب اسلامی و دستیابی به استقلال، سیاست خود را به‌صراحت اعلام کرد که امنیت این منطقه باید به دست کشورهای منطقه تأمین شود و منافع ملت‌ها مورد توجه قرار گیرد. جمهوری اسلامی بارها اعلام کرده است که حضور بیگانگان و اجانب در منطقه، عامل ناامنی اســـت و مداخلات آنها مجموعه‌ای از مشـــکلات را ایجاد کرده اســـت. وی افزود: جمهوری اسلامی همواره بر یک سیاست ثابت تأکید داشته است و آن اینکه کشورهای فرامنطقه‌ای باید به مداخلات و حضور مداخله‌گرایانه خود در منطقه پایان دهند.

معاون سیاســـی ســـپاه خاطرنشـــان کرد: جنگ تحمیلی سوم به ایران و نوع اقدام جمهوری اسلامی نیز نشان داد که کشورهای منطقه منافعشان در این است که مداخله‌گرانی را که سال‌ها تصور می‌کردند حضورشان در کشـــورهای عربی منطقه می‌تواند برای آنها امنیت‌آور باشـــد، کنار بگذارند. مشخص شـــد که این حضور نه‌تنها امنیت ایجاد نمی‌کند، بلکه نه خود این کشورها امنیت دارند و نه کشورهای میزبان، چراکه این وضعیت ناشی از خوی استکباری آنهاســـت. جوانی ادامه داد: جمهوری اسلامی در گذشـــته بر این موضوع تأکید داشـــت که امنیت منطقه باید به دست کشورهای منطقه تأمین شود و در شرایط جدید نیز در پیام مقام معظم رهبری خطاب به دولت‌های منطقه تصریح شـــد که این واقعیت‌ها را به‌خوبی ببینند، درک کنند و در جای درست بایستند. قرار گرفتن در جای درست نیز به این معناست که کشورهای منطقه، کشورهای بیگانه را از سرزمین‌های خود خارج کنند. وی گفت: نگاه جمهوری اسلامی امروز نیز همان نگاهی است که در همکاری با عمان دنبال می‌شود. تفاهم و توافق ایران و عمان برای تعیین آبراه مشترک می‌تواند الگویی برای همکاری‌های جمعی با دیگر کشورهای منطقه خلیج فارس و شکل‌دهی به ترتیبات و نظم امنیتی پایدار باشد؛ ترتیباتی که تأمین‌کننده منافع همه ملت‌ها و کشورهای منطقه باشد.

معاون سیاسی سپاه در پایان با اشاره مجدد به پیام مقام معظم رهبری در روز خلیج فارس اظهار کرد: مقام معظم رهبری در پیام دهم اردیبهشت‌ماه خود تصریح فرمودند که خلیج فارس یک نعمت و موهبت الهی برای ملت‌های منطقه است و جمهوری اسلامی همواره بر این نگاه تأکید داشته که باید بیگانگان از این منطقه خارج شوند و قطعاً روزی خارج خواهند شد. ملت‌های منطقه باید بر اساس منافع مشترک، در کنار یکدیگر ترتیبات امنیتی را تنظیم کنند و امنیت جمعی را شکل دهند؛ امنیتی که ضامن و تضمین‌کننده منافع همه ملت‌های منطقه باشد.

قضائی

هشدار رئیس قوه قضائیه

جنگ ترکیبی انسجام ملی را هدف گرفته، غفلت نکنیم

رئیس قـــوه قضائیه با هشـــدار نســـبت به تـــداوم توطئه‌ها و تحرکات دشـــمن، تأکید کرد که جنگ ترکیبی همه‌جانبه علیه ایران همچنان ادامه دارد و نباید از نفوذ دشـــمن و تلاش او برای مخدوش کردن انســـجام ملی و ارزش‌های اسلامی غفلت کنیم.

حجت‌الاسلام محسنی‌اژه‌ای، رئیس قوه قضائیه، در نشست شورای عالی قوه قضائیه با اشاره به گذشت حدود شش ماه از جنگ تحمیلی سوم و نبرد رمضان، اظهار کرد که در این مدت دو صحنه متفاوت شکل گرفت، از یک سو دنائت و سبعیت دشمنان امریکایی و صهیونیستی و از سوی دیگر، عزم، ایمان و اراده رزمندگان و مردم ایران اسلامی. به گفته وی، دشمن تلاش کرده بود شکست‌ناپذیر جلوه کند، اما قدرت ایمان و اراده فرزندان ایران اسلامی، او را به هزیمت کشاند و این شکست، ذهنیت سردمداران کشورهای وابســـته به امریکا درباره قدرت ایران را نیز تغییر داد. رئیس دستگاه قضا با قدردانی از حضور مردم در حمایت از رزمندگان افزود: مردم ایران بیش از ۱۶۰ روز است که سنگر خیابان را در حمایت از رزمندگان و بیعت با ولایت رها نکرده‌اند و در تجمعات، راهپیمایی‌ها، وداع‌ها و تشییع پیکر شهدا حضوری سرافرازانه داشته‌اند.

محسنی‌اژه‌ای با اشاره به سالروز کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، مرور تاریخ را سرشار از عبرت دانست و گفت: پیش از انقلاب اسلامی، مستکبران برای ایران شاه و وزیر تعیین می‌کردند و بر مقدرات کشور استیلا داشتند، اما انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی (ره)، عزت و استقلال را برای ایران به ارمغان آورد. وی افزود: پس از پیروزی انقلاب اسلامی، دست اجانب و ایادی بیگانه از ایران و منابع کشور قطع شد و به همین دلیل مستکبران به سرکردگی امریکا از هیچ توطئه‌ای علیه جمهوری اسلامی دریغ نکردند، از کودتا و نفوذ گرفته تا فتنه‌های سیاسی، تروریسم اقتصادی و هجمه به ارزش‌های دینی و ملی. با این حال، به مدد الهی و اتکا به ایمان و اراده مردم، خواب آشفته دشمن تعبیر نخواهد شد. رئیس قوه قضائیه تأکید کرد: «تحت هیچ شرایطی نباید از دشمن و توطئه‌چینی‌ها و مکاید او غافل شویم»، چراکه دشمن بیکار ننشسته و جنگ ترکیبی همه‌جانبه‌ای را به مردم و نظام تحمیل کرده است. وی هشدار داد که دشمن ممکن است بار دیگر به حربه‌هایی مانند کودتا، فتنه و تجاوز نظامی متوسل شود و افزود: نباید از نفوذ دشمن و تلاش او برای مخدوش کردن انسجام ملی و ارزش‌های اسلامی غفلت کنیم. اژه‌ای تصریح کرد که در این جنگ ترکیبی نیز می‌توان بر دشمن فائق آمد، مشروط بر اینکه به وعده‌های الهی ایمان داشته باشیم، متحد و منسجم بمانیم و کلام و امر ولی فقیه را فصل‌الخطاب بدانیم. رئیس قوه قضائیه همچنین با اشاره به در پیش بودن هفته دولت، ضمن گرامیداشت یاد شـــهدای دولت به‌ویژه شهیدان رجایی، باهنر و رئیسی، اداره کشور را مسئولیتی سنگین دانست و گفت: همه کارگزاران در قوای مختلف مکلف به کمک و مساعدت به دولت هستند.

وی افزود که اعضا و ارکان دولت چهاردهم به‌صورت شبانه‌روزی در مسیر خدمت به کشور و مردم تلاش می‌کنند و قوه قضائیه نیز در چارچوب قانون و برای اعتلا و اعتزاز کشور از دولت حمایت خواهد کرد. محسنی‌اژه‌ای با اشاره به توقعات رهبر معظم انقلاب و مردم در زمینه توسعه عدالت و مبارزه با فساد، گفت: قوه قضائیه باید تمام توان خود را برای پاسخ به این مطالبات به کار گیرد. وی تأکید کرد تغییر و تحول در برخی مناصب و ارکان قوه قضائیه با هدف تحرک بیشتر، توسعه عدالت، فسادستیزی، احیای حقوق عامه و ارتقای خدمت‌رسانی انجام می‌شود. رئیس دستگاه قضا همچنین درباره جابه‌جایی برخی مسئولان و مدیران قضایی گفت: این تغییرات برای «تزریق خون بیشتر» و حرکت استوارتر در مسیر خدمت‌رسانی به مردم صورت می‌گیرد و نباید به شکل دیگری تفسیر شود. به گفته وی، در دوره اخیر برای انتصابات و جابه‌جایی‌ها مشورت‌های گسترده‌ای انجام شده و کارگروهی متشکل از نمایندگان دستگاه‌های نظارتی و عناصر متخصص و خبره، شاخص‌های لازم را برای این انتصابات تعیین کرده است. او افزود که حتی پیشنهادهایی از دستگاه‌های خارج از قوه قضائیه، از جمله سپاه و وزارت اطلاعات، و نیز برخی مسئولان سابق قضایی دریافت شده است.

گزیده خبر

سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

گفت‌وگو با سپاه توهم ناشی از شکست ترامپ است

سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب اســـلامی با رد صریح ادعای دونالد ترامپ دربـــاره وجود کانال پشـــت‌پرده برای گفت‌وگو با مقامات ســـپاه، این ادعا را ناشـــی از «توهمات و کابوس‌های شکســـت» امریکا در جنـــگ دانســـت و تأکید کـــرد هیچ گفت‌وگویی میان مقامات سپاه و امریکایی‌ها در جریان نیست.

سردار حسین محبی با بیان اینکه سپاه «بازو و زبان قدرت ملت ایران و جمهوری اسلامی» است و مواضع خود را در میدان نشان می‌دهد، خاطرنشان کرد که حتی در حوزه دیپلماسی نیز به دلیل خلف‌وعده‌ها و سابقه نقض عهدهای مکرر امریکا، گفت‌وگویی با این کشور صورت نمی‌گیرد. وی همچنین تلاش ترامپ بـــرای طرح چنین ادعاهایی را بی‌اثر دانست و تصریح کرد که خیال‌پردازی‌های او تغییری در واقعیت میدان ایجاد نمی‌کند و تنها راه پیش روی امریکا، پذیرش شکســـت و اجرای شروط تعیین‌شده از سوی ایران اســـت؛ در غیر این صورت، واشینگتن با خسارت‌های بزرگ‌تر و بیشتری مواجه خواهد شد.

سردار حسین محبی، سخنگوی سپاه روز گذشته در گفت‌وگو با تسنیم و درباره ادعای ترامپ مبنی بر اینکه امریکا از طریق کانال پشت‌پرده با مقامات سپاه پاسداران درباره موضوعات جنگ در حال گفت‌وگو است، تأکید کرد: هیچ گفت‌وگویی میان مقامات سپاه با امریکایی‌ها در جریان نیست و این دروغ ترامپ، صرفاً فانتزی‌هایی است که به‌خاطر توهمات و کابوس‌های ناشی از شکست و استیصال در جنگ به او دچار شده است.

وی خاطرنشان کرد: ســـپاه، بازو و زبان قدرت ملت ایران و جمهوری اسلامی است و حرف خود را در میدان می‌زند. مباحث دیپلماتیک در حوزه کاری بخش‌های دیگری از جمهوری اسلامی است و البته طبق اطلاعی که داریم و بر مبنای تأکیدات مسئولان محترم وزارت خارجه، حتی در این بخش هم به خاطر خلف‌وعده‌ها و تجربه‌های تاریکی که از نقض عهدهای مکرر و دائمی امریکا وجود دارد، در حال حاضر هیچ گفت‌وگویی با امریکایی‌ها صورت نمی‌گیرد.

سردار محبی با تأکید بر اینکه «خیال‌پردازی ذهنی ترامپ کمکی به او در میدان نمی‌کند»، خاطرنشـــان کرد: ترامپ تلاش می‌کند با این اظهارات، قیمت نفت و انرژی را در دنیا به‌طور موقت کنترل کند، اما او فقط یک راه واقعی پیش رو دارد و آن پذیرش شکست، و اجرای شروطی است که ایران تعیین کرده است. بنابراین، امریکایی‌ها هرچه زودتر و سریع‌تر ناکامی را بپذیرند و بر مبنای آن تصمیم بگیرند، کشورشان را از خسارت‌های بزرگ‌تر و بیشتر نجات می‌دهند.

یادداشت

«هرمز» اهرم طلایی قدرت ایران

سیدعبدالله متولیان

کارشناس سیاسی

در جنـــگ ۱۴ ماه گذشـــته، تنگه هرمز بیش از هر جای دیگر به کانون محاسبات راهبردی تبدیل شد. دلیل آن هم روشن اســـت؛ هرمز فقط یـــک آبراه نیســـت. گلوگاهی است که انرژی، تجارت، امنیت خلیج فارس و بخشی از اقتصاد جهانی از آن عبور می‌کند. در نیمه نخست ۲۰۲۵، روزانه حدود ۲۰/۹ میلیون بشکه نفت از این مسیر عبور کرده است، رقمی معادل حدود یک‌پنجم مصرف جهانی مایعات نفتی. بیش از یک‌پنجم تجارت جهانی LNG نیز از هرمز می‌گذرد.

اما اهمیت هرمز برای ایران فقط به موقعیت جغرافیایی و حجم انرژی عبوری از آن محدود نمی‌شـــود. اهمیت واقعـــی آن در یک حقیقت راهبردی است؛ ایران در این نقطه می‌تواند قدرت جغرافیایی خود را به قدرت نظامی، اقتصادی و سیاسی تبدیل کند.

این دقیقاً همانجایی است که احکام اخیر فرمانده معظم کل قوا معنای عمیق‌تری پیدا می‌کنند. در کنار تأکید بر ارتقای آمادگی همه‌جانبه، یکپارچگی فرماندهی و توان پاسخ مؤثر به تهدیدات، حکم انتصاب فرمانده جدید نیروی دریایی سپاه به‌طور مشخص بر ارتقای آموزش و مهارت‌ها، تجهیزات و امکانات دریایی، اشراف اطلاعاتی و افزایش توان و آمادگی رزمی تأکید دارد. این‌ها صرفاً مأموریت‌های معمول یک نیروی نظامی نیست؛ نشانه اهمیت روزافزون قدرت دریایی در معماری جدید بازدارندگی ایران است.

از این منظر، هرمز را باید یکی از عرصه‌های عینی همان بازآرایی قدرت دانست که در احکام اخیر ترسیم شده است. اگر دکترین جدید بر ابتکار عمل، پاسخ مؤثر و بازدارندگی فعال استوار باشد، قدرت دریایی ایران یکی از مهم‌ترین ابزارهای تحقق آن در محیط پیرامونی کشور خواهد بود. قدرت واقعی هرمز نیز صرفاً در «بستن تنگه» خلاصه نمی‌شود. حتی بدون ورود به سناریوی انسداد، افزایش ریسک کشتیرانی، نااطمینانی بازار انرژی، هزینه بیمه و نگرانی کشورهای وابسته به صادرات نفت و گاز می‌تواند محاسبات طرف مقابل را تغییر دهد. در همین معناست که باید از «بازدارندگی هرمزی» سخن گفت: ظرفیتی که می‌تواند پیش از آغاز درگیری، هزینه تصمیم دشمن را افزایش دهد.

البته اعمال قدرت در هرمز نباید بـــا بی‌اعتنایی به حقوق بین‌الملل یا تبدیل این آبراه به میدان دائمی بحران اشتباه گرفته شود. رژیم حقوقی تنگه‌های مورد استفاده برای کشتیرانی بین‌المللی، هم حقوق عبور و هم حقوق و مسئولیت‌های کشورهای ساحلی را به رسمیت می‌شناسد. هنر سیاست ملی آن اســـت که میان قدرت‌نمایی و مدیریت هوشمند قدرت تفاوت بگذارد.

از همین رو، هرمز نباید صرفاً ابزار روزهای جنگ باشد؛ باید به یک اهرم پایدار قدرت ملی تبدیل شـــود. این امر ســـه ضلع دارد: «توان دریایی و اطلاعاتی برتر»، «دیپلماسی فعال منطقه‌ای» و «اقتصاد تاب‌آور» که ایران را در برابر فشارهای ناشی از اختلال در تجارت دریایی آسیب‌پذیر نکند.

اینجاست که مســـئولیت دولت نیز اهمیت پیدا می‌کند. قدرت هرمز فقط روی آب ساخته نمی‌شود؛ در بنادر، ناوگان تجاری، زیرساخت‌های انرژی، خطوط انتقال، بیمـــه، ذخایر راهبردی و روابـــط اقتصادی با همسایگان نیز ساخته می‌شـــود. هرچه اقتصاد ایران تاب‌آورتر باشد، قدرت چانه‌زنی ایران در هرمز نیز بیشتر خواهد بود.

از سوی دیگر، کشورهای جنوبی خلیج فارس را نباید فقط در چارچوب صف‌بندی‌های امنیتی دید. آنها خود بیش از هر طرف دیگری از ناامنی هرمز و اختلال انرژی آسیب می‌بینند. همین واقعیت می‌تواند فرصتی برای شکل‌دادن به یک معماری امنیتی جدید باشد؛ «هرمز می‌تواند نقطه آغاز معماری امنیتی جدیدی در خلیج فارس باشد؛ معماری‌ای که امنیت منطقه را بر پایه همکاری کشورهای ساحلی و هم‌سرنوشتی و بدون وابستگی به حضور قدرت‌های فرامنطقه‌ای تعریف کند.»

امروز نیز هرمز یکی از محورهای اصلی مناقشه تهران و واشنگتن است. همین واقعیت نشان می‌دهد این آبراه از یک موضوع جغرافیایی عبور کرده و به متغیری تعیین‌کننده در معادله قدرت تبدیل شده است.

پس مسئله ایران فقط این نیست که «هرمز را ببندد یا باز کند». مسئله بزرگ‌تر این اســـت که چگونه هرمز را به اهرمی تبدیل کند که دشمن حتی در زمان صلح نیز هزینه محاسبه غلط علیه ایران را در محاسبات خود ببیند. این، معنای واقعی هرمز است: نه یک برگ برنده موقت، بلکه یکی از پایه‌های بازدارندگی پایدار ایران؛ و حکمی که برای فرماندهی نیروی دریایی سپاه صادر شده، می‌تواند از همین منظر خوانده شود: قدرت دریایی ایران باید آن‌قدر هوشمـــند، آماده و توانمند باشـــد که هرمز پیش از آنکه میدان جنگ شود، به میدان بازدارندگی تبدیل شود.